

EU:n rakennerahasto-ohjelmien tilannekatsaus

Maakuntahallitus 24.01.2022 § 14
2/15.03.00.00/2022

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, p. 040 629 7210, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Selostus

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 alue ja rakennepolitiikan ohjelma saatiin syksyllä 2021 käyntiin, kun alueellinen rahanjako hyväksyttiin Valtioneuvostossa elinkeinoministeri Lintilän esityksestä 30.9.2021. Lisäksi syksyllä 2021 hyväksyttiin kansalliset lait Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta, alueiden kehittämisestä ja hankkeiden rahoittamisesta sekä valtionavustuksesta yritystukien myöntämiseen sekä näihin liittyvät asetukset.

Etelä-Savon maakunta sai uuden ohjelmakauden 2021-2027 mukaista alue- ja rakennepolitiikan rahoitusta 137 milj. euroa, joka jakautuu seuraavasti:

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)	64,46 milj euroa
Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)	39,96 milj. euroa
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)	32,81 milj. euroa

Lisäksi Itä- ja Pohjois-Suomen alueen maakuntaliitoille ja RR- ELY- keskuksille päätettiin kohdentaa ohjelmakauden 2014– 2020 jakamatta jääneitä valtuuksia (yht. 30 milj. euroa), jota Etelä-Savon maakuntaliitto ja RR Ely -keskus anoivat yhteensä 3,9 miljoonaa euroa käytettäväksi 31.12.2023 mennessä.

Käytännössä maakuntien liitot vastaavat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelmien valmistelusta. Liitot tekevät ohjelman toimeenpanon valmistelun tiiviissä yhteistyössä erityisesti ELY- keskusten kanssa, mutta myös muiden alueellisten kumppaneiden kanssa. Yhteensovittaminen tapahtuu maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä, joka valmistelee myös maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) päätettävät asiat.

Ohjelma jakaantuu EAKR:n osalta 3 toimintalinjaan ja ESR:n osalta 3 toimintalinjaan. Kukin toimintalinja jakaantuu vielä erityistavoitteisiin.

EAKR toimintalinjat ovat:

1. Innovatiivinen Suomi (TKI -toiminta, Digitalisaatio, Pk -yritysten kasvu ja kehitys)
2. Hiilineutraali Suomi (Energiatehokkuus, Ilmastonmuutostoimet ja Kiertotalous)
3. Saavutettavampi Suomi (Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden parantaminen)

ESR toimintalinjat ovat:

4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
5. Sosiaalisten innovaatioiden Suomi
6. Aineellista puutetta torjuva Suomi

TEM on ilmoittanut loppusyksystä maakunnille vuosien 2021-2022 rahoituskehiksen, jonka perusteella Maakuntaliitto ja Ely -keskus ovat sopineet myönnettyjen varojen keskinäisestä jakamisesta ohjelmakauden sisällön ja tavoitteiden mukaisesti. Vuosina

2021-2022 Etelä-Savossa on EAKR:n kautta jaettavana hankerahoitusta yhteensä 24,23 milj. euroa (sisältäen valtion ja kuntien vastinrahan). Tästä maakuntaliiton jaettavissa oleva osuus on noin 7,5 milj. euroa ja Ely -keskuksen osuus noin 16,9 milj. euroa, jakautuen toimintalinjoille 1,2 ja 3. ESR+ rahoitusta on jaettavana vastaavasti 14,1 milj. euroa, jakautuen toimintalinjoille 4-5 (toimintalinja 6 ei ole vielä haettavissa).

MYR on hyväksynyt uuden ohjelmakauden alueellisen rahoitussuunnitelman vuosille 2021-2022 17.12.2021, jonka pohjalta TEM vahvistaa maakunnalle vuoden 2022 alussa EAKR- ja ESR+-rahoituksen. Nyt laadittu rahoitussuunnitelma ei sisällä vielä JTF - rahastoa.

Kestävän kaupunkikehittämisen EAKR-osuutta ja valtakunnallisten teemojen rahoitusta ei käsitellä myöskään alueellisissa rahoitussuunnitelmassa. Kestävän kaupunkikehittämisen mukainen rahoitus perustuu valtion ja Mikkelin kaupungin väliseen ekosysteemisopimukseen. Maakuntaliitto ja ekosysteemisopimuskaupunki toimivat tiiviissä yhteistyössä hakujen avaamisessa.

Valtakunnallisen EURA2021 hakujärjestelmän teknisen käyttöönoton viivästymisen vuoksi uuden ohjelmakauden sähköiset haut eivät ole vielä avautuneet. Hankkeita on voitu kuitenkin suunnitella jo 1.11.2021 lähtien ja hakuinfoja on järjestetty marraskuusta lähtien. Vuonna 2022 on suunnitteilla useita hakukierroksia, joita on uuden lainkin mukaan oltava vähintään 3 vuodessa.

Päättävän ohjelmakauden 2014-2020 varojen haku (EURA2014 järjestelmässä) on jo avattu. Maakuntaliitto on varautunut jakamaan toimintalinjan 2 (Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen) mukaisille hankkeille yhteensä noin 2,3 miljoonaa euroa vuoden 2022 aikana. Näiden hankkeiden toteutusaika päättyy 31.12.2023. Päättävän ohjelmakauden varoista rahoitetuissa hankkeissa noudatetaan ohjelmakauden 2014-2020 lakeja ja asetuksia.